

Andreas Gryphius /1616 - 1664/ :

Jsou tito ti, kdož stud a čest
a právo prali, rosta vzteklé,
a vše, co nebi hnusné jest,
zdvíhali na svět z jeho pekla?
kdož neřest, vraždu, mor a jed
svou hrou si činili a slastí
a stále tíhli do propasti,
kam blesky boží bijí teď?

Generál Grigorenko bude propuštěn?

Generál Grigorenko, který je uzavřen na psychiatrickou kliniku pro svůj nesouhlas s režimem bude prý podle posledních zpráv z Moskvy propuštěn na svobodu. Podle těchto zpráv se psychiatrická komise, která Grigorenka vyšetřila rozhodla Grigorenka doporučit ze zdravotních důvodů jeho propuštění. Grigorenka prý třikrát ranila mrtvice.

Náš moskevský zpravodaj praví, že teď je ještě třeba, aby jeho propuštění schválil soud. BBC.

"Ž i v á s l o v a" pražského rozhlasu.

Obraz vývoje, které v tuto neděli pražský rozhlas ve svých Živých slovech líčil, se jen zdaleka blížil skutečnosti. Proč asi se Josef Valenta měl zpotřebí uchýlovat se k argumentům tak malé logickým jako ty jeho. Naž je dné straně honosí se tím, že světové komunistické hnutí dnes sdružuje ve svých řadách přes 50 milionů lidí což jsou ti nejuvědomělejší a politicky nejaktivnější členové společnosti. Co stmeluje komunistické strany působící v různých zemích? Podle autora těchto nedělních živých slov - společná marxisticko-leninská ideologie, boj za společné cíle, mír a socialismus. A právě ideová a akční jednota všech zemí je právě př neustále předmětem péče všech bratrských stran. Tato jednota sílí prý tím, že vytrvale překonává všechny cizí ideové názory ve svých řadách a že se zbavuje jejích nositelů. Dnes představuje pro světové komunistické hnutí zvlášť velké nebezpečí ~~xxxxxxx~~ aventuristická politika předáků Číny zvlášť velké nebezpečí. Tolik z Valentovy argumentace.

Vraťme se ke statistickému začátku. Kolik združuje podle něho ve svých řadách světové komunistické hnutí? 50 milionů. A jak velké, myslím vyčísleně velké je dnes maoistické nebezpečí? Záleží na tom co vezmeme za základ. Jeder z redaktorů švýcarského deníku "Neue Zürcher Zeitung" ze srpna 1973 uvádí, že má čínská KS 28 milionů členů. Zbýlo by z těch 50 milionů, nedejme obrátem jen 22 milionů, o nichž by se ale sotva dalo všeobecně tvrdit že zastávají ve věci poleniky s KS Čín, stejné stanovisko s Josefem Valentou.

Velká sovětská encyklopedie.

Proč u všech všudy vychází Velká sovětská encyklopedie v anglickém překladu zepxtal se londýnský týdeník "The Economist" a připojil tuto recenzi:

Encyklopedie by měla být především zdrojem čistých informací. Tím však sovětská encyklopedie není. Informuje sice abychom byli spravedliví o takových věcech jako je "amenorea" a je vysoce informativní pokud jde o analytickou chemii. Více překvapí, že by právě o vypuknutí I. svět. války, aniž se vůbec zmíní o zavraždění Františka Ferdinanda, arcivévody v Sarajevu 28. června 1914. Ale sovětská encyklopedie je v přímém rozporu s historickou pravdou, když označuje roztržku mezi Albánií a Sovětským svazem r. 1960 za výsledek rozkolnických akcí Albánské Strany práce. Lze říct, že myš ohrožuje kočku jen ve světě fantazie a ne tvrdé reality.

Vydavatel 1. svazku velké sovětské encyklopedie v anglickém překladu dáv jasně na srozuměnou, že jeho hodnota je hlavně v bohatých informacích o sovětském lidu, informacích, které prý předtím byly v anglickém jazyce nedostupné.

Je pravda, že v 1. svazku je toho hodně o Azerbajdžánu, nebo o velkém Aljechinovi mistru světa v šachu v letech 1927-35 a 37-46. Ale ze současné ruské literatury budete v 1. svazku nadarmo hledat jímno *Anna Achmatová*, skvělé básnířky, z které se za Stalinovy éry stala ~~xxx~~ osoba jež nikdy nežila. Není těžko si představit co bude v dalších svazcích. Rozbory a dohady o tom co v nich bude a ~~ne~~ bude jsou oblíbeným sportem západních znalců sovětských záležitostí. Způsobem jakým Velká sovětská encyklopedie naložila například se Stalinem, bylo klíčem z něhož možno odvodit politickou linii jeho nástupců. To je však ~~xhra~~ pro odborníky, ~~xx~~ a ti většinou umějí rusky. Pro obyčejného čtenáře v nekomunistickém světě zůstává Velká sovětská encyklopedie otráveným praměmem a smí se používat jen tehdy je-li po ruce dobrý protijed.

To byla recenze britského týdeníku "The Economist" jež ji uvedl pod záhlavím: Račte sundat klapky z očí! Hovořil Vladimír Kacerovský z RFE.

Nová kniha o S t a l i n o v i .

Podstatná část Stalinového chování, soupeření s Trockým a jeho podporování Leninového kultu možno připsat zbožňování absolutní postavy, již byl Lenin. Stalin se chystal nastoupit po něm jako Lenin č. 2.

Profesor Tacer znalecky a pozorně shromáždil ty fakt, jež existují, ale při některých příležitostech sáhl ke zdrojům jež jsou přinejlepším pochybné. Některé ~~x~~ z nich vznikly v Rusku v době, kdy byl Stalinův kult na vrcholu. Kniha prof. Tacera je jakýmsi vědeckým pokusem dostat se k myšlení tyрана a jeho osobní vlastnosti se dost stotožňují s charakterovými vlastnostmi diktátorů všude ve světě. Prof. Tacer hovoří, že Stalin odměňoval ty jež mu dělali největší komplimenty. Historie a zdravý rozum ví, že Nero a Caligula dělali to samé.

Největší žijící ruský romanopisec Solženicyn píše ve své představě Stalinu v kinze "V prvním kruhu". V jedné scéně popsal Solženicyn Stalinu jak se upřeně a bezvýrazně dívá po nad svůj orlí nos na svého bezpečnostního šéfa jež mu hlásí zprávy o nejnovějších zatýkáních a čistkách pobafujíc z času na čas ze své fajfky. Solženicyn píše: "Prvá myšlenka Stalinu při pohledu na ~~xxxixixixixix~~ bezcharakterní podřízené je vždy ta jistá - do jaké míry mu mohu věřit? A jeho druhá myšlenka byla - nadešel čas k tomu, aby jsem se ho zbavil?" Možná, že Stalinovou hlavou procházely podobné myšlenky, možná že ne. Solženicynův portrét by mohl být pravdivý, a nebo ne. Je však přesvědčivějším obrazem vnitřku Stalinové mysli než ty nejlepší ps, choanalytické práce. BBC.

V Rumunsku je málo papíru.

Maurer hovořil o tom, že se v ministerstvech spotřebuje velmi mnoho papíru, vzhledem ke zvýšení cen papíru na mezinárodních trzích je nutno v Rumunsku papírem šetřit. Nyní dochází k úsporným opatřením i v tisku. Dokonce i ústřední orgán RKS "Scinteia" byl postižen. Napříště bude vycházet nikoliv 7x, ale jen 6x týdně. Odborový list jež byl deníkem bude vycházet 1x týdně. Sportovními fanoušky oblíbený list "Sportul" bude vycházet jen 5x týdně v malém formátu a jistý počet týdeníků se změní v měsíčníky. Některé odborné časopisy, musely dokonce zastavit činnost.

Při těchto opatřeních jde státu o dvojí. Za prvé byly sníženy rozpočty na jednotlivé tiskoviny, a za druhé bylo možno omezit drahý import papíru. Rumunsko sice disponuje dobrou surovinovou základnou pro výrobu papíru, nemá však dostatek papíren takže musí nakupovat papír v cizině za tvrdou měnu. Mezitím se projevil v hlavním městě už takový nedostatek novin, že se obyvateľstvo staví před stánky, s novinami do front.

V souvislosti s tím bude však i postiženo asi 2.000 novinářů. Pro zaměstnance z tiskáren a administrativy bude možno najít zajisté nové pracovní možnosti, budou-li muset pro omezení nebo uzavření výroby odejít. Daleko obtížnější bude situace pro samotné novináře, neboť jen malá část z nich bude moci pracovat jako nyní, nebo jako pracovníci rozhlasu a televize. Většina z nich bude muset přejít do zaměstnání, které budou mít s jejich profesí jen málo a nebo vůbec nic společného.

M e d v ě d ě v o turistice v SSSR.

Podle statistiky cestuje do Československa denně 150 sovětských turistů, do Bulharska asi 500 ale ani jednoho žadatele jsem však v turistické kanceláři Inturistu neviděl. Děvče mi řeklo také proč. "Promiňte soudruhu, řáde cožpak ne-

organizacemi - Ministerstvy a nebo okresními výbory odborů. Musíte se obrátit na sekci zahraniční turistiky Ústřední odborové rady, ale mohu vám říci již teď, že je to zbytečné, neboť kvota návštěvy pro Československo je již vyčerpána."

Ve jmenované odborové kanceláři byl Medvědév odmítnut. "Tím mi bylo jasné, že v celém Sovětském svazu, neexistuje cestovní kancelář se službou pro soukromníky, jež je ve všech civilizovaných i necivilizovaných zemích. Otázky cestovního ruchu jsou řešeny v Sovětském svazu vždy jen státními institucemi."

A k tomu ještě ta procedura. Kolik tisíc úřadů a institucí je zaměstnáno povolováním a zamítáním cest do zahraničí. Úplná armáda úředníků musí prošetřit každoročně neméně než 1,5 milionu cestovních spisů, životopisů a studovat pečlivě vyplněné formuláře. K potížím tedy dochází i při cestách do východního bloku. Strana ví, že životní úroveň v Polsku, Maďarsku nebo NDR je vyšší než v Sovětském svazu. Tu a tam by si mohl některý Rus myslet proč v Polsku nebo Maďarsku jsou tak daleko když mají socialismu teprve čtvrt století, zatímco v Rusku ho mají na krku více než 50 let.

Zvláště komplikovaná situace vzniká, když si nějaký sovětský občan zamane, že pojeďe na Západ. Dokonce ani vědci nemohou jen tak a beze všeho cestovat. K tomu řekl Medvědév: "Nedostatečnými styky sovětských vědců s ostatním světem, trpí nejen všeobecné vzdělání, naše jazykové znalosti a naše kultura. Má to vliv na naše hospodářství a politiku. Na př. jsem zjistil, že Sovětský svaz nemohl splnit svoje závazky vůči rozvojovým zemím, neboť nemohl získat dostatečný počet na př. zemědělských expertů. Nebylo totiž možno sehnat dohromady skupinu lidí, kteří by vyhovovali všem 4 zákl. požadavkům. Politické spolehlivosti, morální odpovědnosti, znalosti oboru a znalosti jazyka odlehleho národa. Chybějící styky s cizinou se projevují neblaze i ve vlastním hospodářství. Tak se na př. nezvyšuje prodej sovětského technického materiálu cizím zemím."

O svém setkání s americkým vědcem biologem Blisem, Medvědév vypravuje: "Blis vyjádřil svůj údiv nad způsobem experimentální práce testovacími metodami v Sovětském svazu. Dokonce ani v Turecku, Indii nebo mezi Eskymáky prý neviděl tak starodávné metody jež se u nás udržely ještě z předrevolučních dob."

Podle slov prof. Medvěděva se v r. 1963 nezabýval v Sovětském svazu nikdo problémem stárnutí vlivem záření. Sovětský vědec byl na základě svých výzkumů pozván na rentgenologický kongres do Dánska. "Už můj první pokus prohodit možnost účasti na tomto kongresu zklamal. Ve směrnici pro zahraniční cesty se totiž praví že povolení se může dát jen tomu kdo pracoval více než jeden rok v jednom a totéž institutu, neboť za kratší dobu se politická vyspělost nedá spolehlivě zjistit".

Medvědév náležel k bojovníkům za lidská práva v Sovětském svazu. Proto se zdálo, že dochází v Sovětském svazu k obratu, když mu byla povolena roční studijní cesta do Londýna. To bylo v lednu 1973, avšak v srpnu téhož roku oznámil sovětský rozhlas, že mu Presidium Nejvyššího sovětu Sovětského svazu odebralo státní občanství, protože prý diskredituje Sovětský svaz.

Tato metoda zbavování se nepříjemných kritiků není nová. Již od 60. let bylo použito v mnoha případech. Významně prozračit první byl spisovatel Valerij Tarasov, Boris Pasternak a Alexandr Solženicyn. Oba posledně jmenovaní neodjeli do Stockholmu k převzetí Nobelových cen, neboť jejich cesta mohla být cestou bez návratu. V posledních letech se podobné případy množí. Některým odpůrcům režimu byly na př. nabídnuty vystěhovalecké papíry s hrozbou, že v případě, že neodjedou musí počítat s vězením nebo t.zv. psychiatrickým ošetřením.

Solženicyn zastrašovali marně, nakonec byl násilím odveden.

Jestliže dnes chce sovětský občan navštívit cizinu musí zaplatit nehorázné poplatky. 40 rublů za cestu do socialistické země, 400,- rublů za cestu do země kapitalistické. To odpovídá třem a půl měsíčním platům sovětského občana pro obvyklého dělníka není taková cesta dosažitelná. Cestovat mohou proto jen příslušníci privilegovaných vrstev, jestliže jsou s to překonat všechny zábrany.

Otevřený dopis sovětských vědců - židů.

Mluvčí vědců jež zaslali tento otevřený dopis deníku "Trud" odmítl tvrzení, že schůze ~~na~~ na niž pozvali vědce ze Západu má být provokací. Otevřený dopis odborovému deníku "Trud" podepsalo 12 vědců, kterým úřad, předtím ~~zodpověděl~~ ~~lů~~ povolení emigrovat do Izraele. V dopise, který byl předán západním novinářům v Moskvě se konstatuje, že účastníci semináře budou diskutovat o přírodovědeckých otázkách a ne o politice. Seminář se má konat s podporou university v Tel-Avivu a řada předních vědců ze zahraničí. Účast přislíbilo mezi jinými i osm nositelů Nobelovy ceny. Sovětské vláda však tento seminář zakázala.

S o u s t r o v í "G U L A G".

Překládá Emil Štefan, čte Peter Noskovič ze stanice Svobodná Evropa.

V Moskvě, zděš už vězně převážejí ze staré světelské transitzky, ~~nejlepší~~ ~~vězni~~ ji už nepoznají a nebo z krásné přesněvzháňní vězně do červených vozů v noci je zákonem. ~~Avšak~~ průvodci, kteří se vyhýbají dennímu světlu užívají noční slunce - reflektory. Jsou výhodnější jak denní, dovedou se soustředit na je dno místo, místo na kterém vězni sedí ve vylekané čriedě a poslouchají na pove "Další pětka vstát", "z vagonů během běž". Stále jen během, aby se nestačili obzriet, aby neměli čas myslet, aby jen utíkali před divokou smečkou psů a aby se báli, že spadnou. Musí proběhnout celou cestu a musí se vyškrábat na vůz. Osvětlující nepřátelské paprsky reflektorů, nejen že svítí, jsou i důležitou divadelní rekvizitou a odstrašovanání věznů, která efektně doplňuje řev průvodců a štrkoty zbraní, ale i úderů kolbami po těch, kteří zůstali. Je důvažkom k povelu: "Sednout na zem". Anebo třeba k povelu: "Kleknout na zem" a naráz jako lavina poutníků, kleká si tisícový dav. Je doplňkem i celkem zbytečného a nepotřebného, ale z hlediska živení strachu velmi důležitého běhu do vozu, doprovázeného brechotom psů a zábleskami hlavní pušek, nebo samopalů podle toho o které desetročí jde. Hlavní úloha vězně natolik postrašit, zbavit ho vlastní vůle aby mu ani na mysl nepřišla útěk a aby si dlouho neuvědomil výhodu, že se ze zděné stavby věznice dostal doz vozu s deskovou podlahou. Aby se tisíc lidí na ložilo za noc do vozů musí je věznice začít připravovat již od brzkého rána.

Vězně vyvádějí z cel a dozorcí je dlouho a důkladně prohlíží. Vybrané drží hodiny na vězeňském dvoře, aby se v celách znovu nespáchali s těmi, kteří zůstávají. Mimo obyčejné kontroly a prohlídky, stříhání vlasů a parního koupel hlavním oběhem přípravy na transport je generální prohlídka. Nedělá ji věznic ale průvodci, kteří vězně přebírají. Průvodci musí podle instrukcí o červených transportech, podle vlastních operačně-bojových plánů tuto prohlídku uskutečnit tak, aby u věznů nic nezůstalo co by mohlo napomáhat útěku. Věznům odeberou vše co řeže a píchá, vše co má formu prášku, prášek na čistění zubů, práškový cukr, tabák, čaj, aby s tím nemohli oslepit průvodce. Dále jim odeberou motouz řemeny a pásy jež by se mohli při útěku použít. Odřezou i řemen kterým visí jednonohý k protéze, musí si ji vzít na rameno a skákat o jedné noze. Učervených vagonů se vězni dovědí, že kufry a batohy se musí odevzdat do vagonu úschovy a vrátí se majiteli až po příchodu do cíle. Pravda moskovská instrukce je pro průvodce z Vologdy nebo z Kujbyševa sice závazná, ale slabá. Jejich moc na trestanci je silná. A to rozhoduje o třetí operaci při nakládání věznů. Odebra od nepřátel lidu dobré věci v prospěch jejich synů. Je to jen spravedlivé. Sednout na zem, kleknout si, slvéct se do naha, v těchto povelích průvodců zafixovaných do jejich instrukcí se odráží moc s kterou nemožno diskutovat. Nahý člo věk ztrácí jistotu, nemůže se hrdě narovnat a mluvit s oblečeným jako rovný s rovným.

Začíná se prohlídka, Kujbyšev, léto 1949. Vycházejí holí vězni, v rukách své věci a vysvlečené obleky a jdou kolem oblečených a ozbrojených vojáků. Sit uace vypadá tak, jako by vězně nevedli na převoz, ale na popravu zastřelením č do plynových komor. V takové náladě se člověk nebude starat o svoje věci, průvodci všechno dělají hrubě, ne normálním lidským hlasem, křikem neboť jeho úlohou je postrašit a duševně zničit vězně. Z kufřů se vyhazují věci na zem a vyrůstá z nich celý vrch. Tabaťerky, peněženky a jiné žalostné poklady věznů s hází do sudu, který stojí před prohlížejícími. Aprávě to, že to není sejf, skříň či truhla natolik ubíjí nahé, že ani nedokážjí protestovat. Nahý se usáluje co nejrychleji posbírat z podlahy, svoje již prohlédnuté věci asložit je do uzku. "Co s válenkeri?"

"Můžeš je tu odevzdat, hoď je kře tam a podpiš se žes je odevzdal."

Ne vězeň dostává potvrzení, že věc odevzdal, ale on se musí podepsat, že ji hodil na společnou kopu. A když z vězeňského dvora odchází poslední nákladník s vězni, je vždy tolik světla, aby zazreli jak se průvodci vrhají na kožené kufry a ze suda vybírají lepší tabatěrky. Potom za dozorce jdou průvodci a za nimi jejich pomocníci z kriminálních. Toto vše musí vězeň překonat za 24 hodin.

Vězni, kteří jsou obeznámeni s převozem ve vagónu, obsazují si svoje nejlepší místo při horních palandách někde u okna. Pravda, to jenom v létě. V zimě jsou to zase místa okolo kamen. Jako bývalý zloděj Minajev 20. prosince 1942 spomíná jak kriminálníci nejen, že obsadili místa u peci, ale pobrali ostatním vězňům všechny teplé věci.

Třídenní převoz, který probíhal na př. v r. 1937 nestálo za to vařit teplé jídlo. Vězni dostávali jen suchou stravu. Dozorci si ponechávali všecken cukr. Když se vydává teplá strava a jsou ve voze banditi, vylejí i rozváženou zbrněnu jako při třítydenním převozu z Kišineva do Fečoxry v r. 1945. Dověděli se že jeden trestanec má zlaté zuby. Povalili ho a kopáčem mu zuby vybili.

I n d i e vyzkoušela atomovou bombu.

Na území indického spolkového státu Radžastan byla vyzkoušena první indická atomová bomba. Byla umístěna více než 100 metrů ~~max~~ pod zemským povrchem. Podle údajů indické komise pro atomovou energii probíhal pokus bez cizí pomoci, při čemž indiští vědci použili plutonium indického původu. Asi půl hodiny po pokusu provedli vědci zkoušku, a zjistili, že tam není žádné zvýšené radioaktivní zamoření. Indira Ghandiová podala o cíli tohoto atomového pokusu dosud nejkratší státnické vysvětlení. ~~XX~~

I na konferenci o odzbrojení se atomový pokus Indie střetl s politováním. Už dávno se ví, že Indie patří mezi ty země, které jsou schopny si samy zaopatřit nukleární zbraně. Mezi tyto země se počítá i Izrael, Jižní Afrika, Brazílie Egypt. Na rozdíl od Indie, ostatních 5 členů t.zv. nukleárního klubu a to je Amerika, Anglie, Francie, Sovětský svaz a Čína nikdy nedělali žádné tajemství že jejich pokusy sledují vojenské cíle. Zatímco spojené státy, Velká Británie a Sovětský svaz více než před 10 roky podepsaly dohodu zakazující atomové pokusy na povrchu země, v ovzduší neb pod vodou. Francie a Čína nepřistoupili na takové jednání a pokračovali v pokusech. Čína v poušti Sing-kiang a Francie nad vodami Pacifiku u stolu Mururoa.

Podle zpráv některých zahranič. dopis. měl indický atomový pokus i vnitropolitické ~~zájmy~~ důvody. V Indii dneška rozbouřené sociálními nepokoji a stávkou železničářů v celém státě se dostávala Indira Ghandiová podle pozorovatelů do povážlivé situace. Nyní však panuje v celé zemi od levice až pokrajíní pravice blaženost, jakou bylo v Indii neposledy vidět po vyhrané válce proti Pakistánu. Tato vlastenecká vlna na čas způsobuje, že boj proti chudobě a hladu je jen druhořadou záležitostí. Zkušenost však učí, že toto je jen krátkodobý úkaz. A tak se komentátoři shodují v tom že Indie je šestou atomovou velmocí a zároveň prvou vojnovou zemí jež může vyrábět atomové bomby. Toto jsou prý superlativy, které nikoho kromě Indů nepřivedou do naděšení. Referoval Jan Havran ze Svob. Evropy.

R e p u b l i k a r a d na Slovensku.

Béla Kún v krátkém čase obsadil Lučenec, Nové Zámky a Košice. První hlídka Kúnových vojsk se už tlačil na Bratislavu a jeho vojska obsadily téměř 2/3 Slovenska. To byla první konfrontace naší země s komunistickou agresí. Jejím cílem bylo zapojit Slovensko opět do Maďarského státu už pod vládou komunistů. Nasvědčovalo tomu i vyhlášení t.zv. Republiky rad Slovenské, na čelo které se postavili lidé, kteří neuměli ani pořádně po slovensky hovořit ani psát. Kúnův přepad Slovenska už na úsvitě jeho národní svobody ukázal co tento přepad znamenal a komu sloužil. Kúnova vojenská akce byla součástí mezinárodní komunistické agrese s cílem vytvořit předmostí pro sovětský vojenský nástup do Evropy. Sotva jsme si jako národ stačili vydechnout a už naši vytouženou svobodu ohrozil nezínárodný komunistický režim. Byli jsme jen na začátku budování svobodného státu, neměli jsme ještě potřebně vybudovanou obranu a proto naše ztráty, na začátku byly tak citelné. Před tímto nebezpečím náš hlasitě varoval Milan Rostislav Štefánik, který tuto Republiku rad odsoudil jakožto ohrožení svobody jedince i národa. Snad právě proto nebylo možno připomenout jeho památku v těchto dnech kdy bylo 55. výročí jeho tragické smrti.

Francouzský generál Fele hovořil ve svém rozkaze o útlaku a pamstě, kterou přinášeli Kúrový vojáci. Feleho tehdejší slova:vlast je v nebezpečí, jsme si připomenuli i v srpnu 1968, kdy jsme se po druhé stali obětí komunistické agrese. Obě se zapsali do naší paměti i do našich dějin.

Autorem historické poznámky byl Anton Prokop z radia Svob. Evropa.